

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 10.08.1949

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

195.

Z á k o n

zo dňa 14. júla 1949

o spravovacom poriadku Národného shromaždenia.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Časť I.

Úvodné ustanovenie.

§ 1.

(1) Spravovací poriadok Národného shromaždenia upravuje základné zásady rokovania Národného shromaždenia, jeho styky s vládou a navonok vôbec.

(2) Vnútorné pomery a ďalšie pravidlá rokovania upravuje si Národné shromaždenie v rámci tohto spravovacieho poriadku vlastným usnesením (§ 105).

Časť II.

Ako sa Národné shromaždenie ustavuje. Ustavujúca schôdzka.

§ 2.

Ustavujúcu schôdzku novozvoleného Národného shromaždenia svolá prezident republiky do 6 týždňov po vyhlásení výsledku volieb.

§ 3.

Než bude zvolené predsedníctvo, vedie ustavujúcu schôdzku predseda alebo niektorý z podpredsedov predošlého Národného shromaždenia.

§ 4.

(1) Predsedajúci prijme sľub poslancov a dá vykonať voľbu predsedu, podpredsedov a ostatných členov predsedníctva.

(2) Sčítanie hlasov vykonávajú štyria poslanci poverení predsedajúcim.

§ 5.

Len čo sa zvolí nové predsedníctvo, ujme sa novozvolený predseda vedenia schôdzky, prijme sľub dosiaľ predsedajúceho, ak bol tento zvolený za poslanca nového Národného shromaždenia, a dá vykonať voľbu zapisovateľov.

§ 6.

Potom podá predseda predošlého Národného shromaždenia alebo niektorý z jeho podpredsedov zpravu o činnosti predsedníctva za čas, v ktorom Národné shromaždenie nezasadalo (§ 66 Ústavy).

Časť III.**Zasadanie Národného shromaždenia.****§ 7.**

(1) Národné shromaždenie sa schádza na dve riadne zasadania v roku: jarné v marci a jesenné v októbri. Svoláva ho prezident republiky (§ 49, ods. 1 Ústavy).

(2) Na mimoriadne zasadanie sa síde Národné shromaždenie, kedykoľvek ho naň svolá prezident republiky alebo výnimočne predsedníctvo Národného shromaždenia, ak ho prezident republiky, hoci bola tu žiadosť nadpolovičnej väčšiny poslancov, nesvolal v lehote určenej v § 49, ods. 3 Ústavy.

§ 8.

Zasadanie sa končí, ak vyhlási prezident republiky zasadanie za skončené (§ 49, ods. 2 Ústavy) alebo ak uplynie volebné obdobie (§ 50, ods. 2 Ústavy) alebo ak rozpustí prezident republiky Národné shromaždenie (§ 50, ods. 1 Ústavy).

§ 9.

Ak bolo zasadanie Národného shromaždenia vyhlásené za skončené alebo ak uplynulo volebné obdobie Národného shromaždenia alebo ak bolo Národné shromaždenie rozpustené, končia všetky jeho práce okrem činnosti predsedníctva.

§ 10.

(1) Novozvolené Národné shromaždenie sa môže na návrh svojho predsedníctva alebo na návrh vlády usnieť, že urobí predmetom svojho rokovania veci, ktoré v predošlom Národnom shromaždení neboli dokončené.

(2) Ak však bolo zasadanie vyhlásené za skončené, pokračuje Národné shromaždenie v budúcom zasadaní v prácach podľa toho stavu, v akom boli pri skončení minulého zasadania.

§ 11.

Pri prostom odročení zasadania prezidentom republiky (§ 49, ods. 2 Ústavy) nastáva v ňom len prestávka a všetky výbory môžu pokračovať vo svojej práci.

Časť IV.**Predmety rokovania.****§ 12.**

Predmetmi rokovania Národného shromaždenia sú:

1. zprávy a podnety prezidenta republiky (§ 74, ods. 1, č. 5 Ústavy),
2. pripomienky prezidenta republiky (§§ 58 a 59 Ústavy),
3. návrhy, podnety a zprávy predsedníctva, užšieho predsedníctva a predsedu Národného shromaždenia,

4. návrhy vlády, vyhlásenia vlády a členov vlády,
5. návrhy a podnety poslancov,
6. zprávy a podnety výborov,
7. dotazy (interpelácie),
8. vykonávanie volieb jemu prislúchajúcich.

§ 13.

(1) Návrhy zákonov podávané poslancami (iniciatívne návrhy poslancov) musia byť podané písomne v Kancelárii Národného shromaždenia a podpísané aspoň 20 poslancami.

(2) Taký návrh musí obsahovať presnú formuláciu toho, na čom sa má Národné shromaždenie usniesť, a musí byť k nemu priložený rozpočet o finančnom dosahu osnovy a návrh na úhradu potrebného nákladu (§ 57 Ústavy).

§ 14.

(1) Návrhy predsedníctva Národného shromaždenia, návrhy vlády a iniciatívne návrhy poslancov (§ 13) sa vytláčia a dodajú čo najskôr poslancom.

(2) Užšie predsedníctvo môže, ak nejde o návrhy zákonov, upustiť od úplného vytlačenia návrhov a nahradíť ich stručným označením obsahu s upozornením, že do úplných návrhov možno nahliadnuť v Kancelárii Národného shromaždenia.

§ 15.

Vládne návrhy, ako i podľa povahy vecí návrhy a podnety predsedníctva, užšieho predsedníctva alebo výborov, prikáže užšie predsedníctvo Národného shromaždenia príslušnému výboru na prejednanie a podanie zprávy, pokiaľ ich neponechá predsedníctvu na prejednanie a podanie zprávy Národnému shromaždeniu (§ 54, č. 1).

§ 16.

(1) Iniciatívne návrhy poslancov môže však predsedníctvo, ak zistí po ich preskúmaní, že nepatria na vecné prejednávanie, do 30 dní od podania návrhu zamietnuť. Inak musí predsedníctvo návrh prejsť a podať o ňom zprávu snemovni alebo prikázať príslušnému výboru na prejednanie a podanie zprávy.

(2) O zamietavom usnesení upovedomí predsedníctvo navrhovateľov. Títo môžu do osem dní po tom podať u predsedu Národného shromaždenia písomný návrh, aby Národné shromaždenie toto zamietavé usnesenie zrušilo. Predseda je povinný predložiť vec na rozhodnutie Národnému shromaždeniu v niektorej z najbližších troch schôdzok. Národné shromaždenie rozhodne prostým hlasovaním.

(3) Ak rozhodne Národné shromaždenie, že návrh má byť predmetom rokovania, postupuje predsedníctvo podľa odseku 1, druhá veta.

§ 17.

Vládne návrhy i iniciatívne návrhy poslancov môžu byť odvolané, dokiaľ Národné shromaždenie neprikročí k hlasovaniu o nich.

§ 18.

(1) Užšie predsedníctvo Národného shromaždenia predkladá Národnému shromaždeniu na prejednanie podľa svojej úvahy návrhy a podnety vyššie buď z jeho vlastnej iniciatívy alebo priamo z iniciatívy ľudu (návrhy, podnety, rezolúcie, petície ap.).

(2) Ak nepredloží užšie predsedníctvo tieto návrhy, podnety, rezolúcie, petície a pod. na prejednanie Národnému shromaždeniu, rozhodne o nich samo.

Časť V.**Plenárna schôdzka.****§ 19.**

Plenárna schôdzka môže byť začatá a Národné shromaždenie je spôsobilé rokovať, ak je prítomná v zasadacej sieni aspoň jedna tretina poslancov.

§ 20.

Na plenárnej schôdzke sa môžu zúčastniť členovia vlády, predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu, ďalej zástupcovia nimi vyslaní (§ 55, ods. 3 Ústavy).

§ 21.

Člen vlády a predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu je povinný prísť osobne na schôdzku Národného shromaždenia, ak sa na tom usnesie Národné shromaždenie na písomný návrh aspoň 20 poslancov prostým hlasovaním bez rozpravy alebo ak o to požiada Predsedníctvo Národného shromaždenia (§ 55 Ústavy).

§ 22.

Plenárne schôdzky Národného shromaždenia sú obyčajne verejné.

§ 23.

(1) Dôverná (neverejná) schôdzka sa koná výnimočne, ak sa na tom usnesie Národné shromaždenie na návrh svojho predsedu alebo na návrh vlády alebo člena vlády, a to bez rozpravy prostým hlasovaním.

(2) Ak sa usnesie Národné shromaždenie, že bude schôdzka neverejná, nariadi ihneď predseda, aby poslucháči opustili zasadaciu sieň. V neverejnej schôdzke smú ostať mimo poslancov len členovia vlády, predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu, ak ide o vec z odboru jeho pôsobnosti, ďalej zamestnanci Kancelárie Národného shromaždenia určené predsedom a na návrh členov vlády so súhlasom plenárnej schôdzky Národného shromaždenia, daným prostým hlasovaním bez rozpravy, ich zástupcovia.

(3) Zápisnica o rokovaní, ako i tesnopisecká zpráva o neverejnej schôdzke sa neuverejňujú, iba že by sa Národné shromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy usnieslo inak.

§ 24.

(1) Program rokovania plenárnej schôdzky určí užšie predsedníctvo Národného shromaždenia. Predseda oznámi pred ukončením schôdzky usnesenie užšieho predsedníctva o čase a spôsobe svolania budúcej schôdzky. Pred ukončením schôdzky alebo pri začatí budúcej schôdzky oznámi

predseda program a opýta sa, či niet proti nemu námietok. O programe alebo i námietkach rozhodne Národné shromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy.

(2) Na návrh predsedu môže Národné shromaždenie za schôdzky prostým hlasovaním bez rozpravy presunúť program rokovania alebo rokovanie o niektorom predmete prerušiť a prejednávať iný bod denného programu.

§ 25.

(1) Oznámenia Predsedníctva Národného shromaždenia, vlády a výborov Národného shromaždenia, najmä oznámenia o tom, ktoré návrhy, ako a komu sú pridelené, došlé zprávy a dotazy oznámi predseda na schôdzke; také oznámenia môžu byť oznámené i písomne, ak nejde o vec, o ktorej spravovací poriadok nariaďuje hlasovanie.

(2) Hlásiť sa o slovo k oznámeniu predsedníctva možno len, pokiaľ tak spravovací poriadok výslovne ustanovuje; ak sa prihlási poslanec k písomným oznámeniam, môže mu predseda na konci schôdzky udeliť slovo podľa svojej úvahy.

§ 26.

Užšie predsedníctvo môže rozpravu rozdeliť, ak ide o veci závažné, na všeobecnú a podrobnú. Predseda rozhodne, ako sa bude vzhľadom na to o veci hlasovať. Ak bude proti rozhodnutiu predsedu podaná námietka, rozhodne Národné shromaždenie bez rozpravy prostým hlasovaním.

§ 27.

(1) Rečníci sa môžu hlásiť o slovo u predsedu už pred schôdzkou alebo za schôdzky osobne alebo prostredníctvom klubu, dokiaľ nie je usnesený koniec rozpravy, inak dokiaľ predseda nedá záverečné slovo zpravodajcovi.

(2) Pri začatí rozpravy oznámi predseda dosiaľ prihlásených rečníkov. Po zpravodajcovej reči udeľuje predseda slovo rečníkom obyčajne v poradí ich prihlášok.

(3) Slova sa smie ujať len ten, komu ho predseda udelí; hovorí sa s rečníšťa.

(4) Kto byvši vyzvaný k reči, nie je prítomný, stráca slovo.

(5) Rečníci si môžu poradie vymeniť, musia to však, než príde rad na prvého z nich, oznámiť predsedovi.

(6) Národné shromaždenie môže na návrh užšieho predsedníctva bez rozpravy prostým hlasovaním obmedziť čas reči.

(7) Reči k spravovaciemu poriadku, poznámky osobné a vecné pripustí predseda podľa svojho uváženia. Tieto reči a poznámky nesmú trvať dlhšie než 5 minút.

(8) Ak sa chce predseda zúčastniť na rozprave, odovzdá vedenie schôdzky.

§ 28.

(1) Návrhy týkajúce sa len spôsobu rokovania, ako i návrhy na koniec rozpravy môže podať každý poslanec. Národné shromaždenie sa o nich usnáša prostým hlasovaním bez rozpravy.

(2) Návrh na odročenie rokovania o veci alebo na jej vrátenie predsedníctvu alebo výboru s určitým príkazom môže podať každý poslanec; ak bol zamietnutý, nemožno ho v rokovaní o tej istej veci alebo v tej istej schôdzke opakovať.

§ 29.

Vedľajšie a pozmeňovacie návrhy musia byť podané písomne najneskoršie hneď po tom, keď bude usnesené rozpravu skončiť, alebo keď predseda vyhlási, že už nikto nie je k slovu prihlásený. Tieto návrhy, tak isto ako návrh, aby sa prešlo k dennému programu, musia byť podpísané aspoň 20 poslancami.

§ 30.

Členom vlády a predsedovi Najvyššieho účtovného kontrolného úradu treba udeliť slovo, kedykoľvek o to požiadajú, a to i po skončení rozpravy; predsedovi Najvyššieho účtovného kontrolného úradu však len, ak ide o odbor jeho pôsobnosti.

§ 31.

Predseda Národného shromaždenia udelí slovo predsedovi alebo členom vlády aj k vyhláseniam, ktoré nie sú v súvislosti s programom schôdzky. Na návrh užšieho predsedníctva alebo ktoréhokoľvek z poslancov môže sa Národné shromaždenie bez rozpravy prostým hlasovaním usniesť, aby bola o vyhlásení začatá rozprava. Rozprava sa zakončí hlasovaním, či Národné shromaždenie toto vyhlásenie schvaľuje či neschvaľuje.

§ 32.

Národné shromaždenie môže sa prostým hlasovaním bez rozpravy na návrh užšieho predsedníctva alebo ktoréhokoľvek poslanca usniesť, aby bola začatá rozprava o návrhoch a podnetoch predsedníctva (užšieho predsedníctva).

§ 33.

(1) Po rečníkoch udelí predseda záverečné slovo zpravodajcom, inak navrhovateľovi podpísanému na prvom mieste na návrhu; ten sa však môže vzdať slova v prospech iného navrhovateľa.

(2) Ak sa ujme slova po skončení rozpravy člen vlády, je tým rozprava znova začatá.

§ 34.

(1) Predseda môže po predchádzajúcom napomenutí odňať rečníkovi slovo, ak sa odchyľuje od prejednávanej veci alebo ak prekročí určený čas reči.

(2) Predseda odníme slovo rečníkovi, ak porušuje spravovací poriadok alebo vážnosť rokovania Národného shromaždenia.

(3) Poslanec, ktorému bolo slovo odňaté, nesmie v tej istej rozprave už hovoriť.

(4) Návrhy, smerujúce zrejme k mareniu alebo k svojvoľnému zdržovaniu rokovania Národného shromaždenia, môže predseda vylúčiť z rokovania.

(5) Ak podá poslanec, ktorého sa týka niektoré z opatrení urobených podľa predchádzajúcich odsekov, námietky u predsedu, rozhodne o nich Národné shromaždenie bez rozpravy prostým hlasovaním.

§ 35.

Ak urazí poslanec na schôdzke ústavného činiteľa, ak neuposlúchne nariadenie alebo opatrenie predsedu alebo ak marí rokovanie, hoci už bol predsedom napomenutý, môže ho predseda vylúčiť zo schôdzky na čas celej schôdzky, v ťažších prípadoch až na čas troch ďalších schôdzok. Vylúčený sa môže odvolať do 8 dní k užšiemu predsedníctvu Národného shromaždenia.

§ 36.

(1) Národné shromaždenie je spôsobilé sa usnášať, ak je prítomná aspoň jedna tretina všetkých poslancov. Na platnosť usnesení treba súhlasu nadpolovičnej väčšiny prítomných.

(2) Usnesenie, ktorým sa mení Ústava, schvaľuje ústavný zákon alebo sa rozhoduje o vypovedaní vojny, potrebuje na platnosť, aby preň hlasovali najmenej 3/5 všetkých poslancov.

(3) Rovnakej väčšiny treba na platnosť usnesení, ktorými sa vynáša rozsudok v trestnom konaní proti prezidentovi republiky alebo členovi vlády (§ 54 Ústavy).

(4) Na usnesenie o návrhu na vyslovenie nedôvery vláde alebo členovi vlády, ktorý musí byť podpísaný najmenej 100 poslancami, treba prítomnosti nadpolovičnej väčšiny poslancov, nadpolovičnej väčšiny hlasov a hlasovania podľa mien (§ 83, ods. 3 a § 86, ods. 3 Ústavy).

§ 37.

(1) Poradie hlasovania určí po skončení rozpravy predseda.

(2) Hlasuje sa zpravidla zdvihnutím ruky.

(3) Predseda môže dať sčítať hlasy.

(4) Predseda hlasuje.

§ 38.

(1) Ak sa usnáša Národné shromaždenie na zákone vrátenom prezidentom republiky (§ 59, ods. 1 Ústavy) alebo na návrhu na vyslovenie nedôvery vláde alebo jednotlivému členovi vlády (§ 83, ods. 2 a § 86, ods. 3 Ústavy), hlasuje sa podľa mien.

(2) Tým istým spôsobom sa hlasuje, ak sa na tom usnesie Národné shromaždenie prostým hlasovaním bez rozpravy na návrh predsedu.

§ 39.

(1) Národné shromaždenie vykonáva voľby a usnáša sa o návrhoch na vymenovanie prostou väčšinou hlasov, a to, ak niet námietok, zdvihnutím ruky, inak hlasovacími lístkami.

(2) Ak sa nedosiahne pri druhej voľbe prostá väčšina hlasov, koná sa voľba užšia, do ktorej sa pojme dva razy toľko osôb, koľko má byť volené, a to tých, ktoré pri prvej voľbe dostanú najviac hlasov. Pri užšej voľbe je zvolený ten, kto dostane najväčší počet hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje žreb.

(3) Hlasovacie lístky spočítajú zapisovatelia alebo predsedom určení skrutátori z poslancov s úradníkmi Kancelárie Národného shromaždenia.

§ 40.

(1) Poslanci sa môžu dopytovať vlády alebo jednotlivých členov vlády na veci ich pôsobnosti.

(2) Dotaz môže byť písomný alebo ústny.

§ 41.

(1) Písomné dotazy sa podávajú v Kancelárii Národného shromaždenia.

(2) Písomné dotazy musia byť zodpovedané písomne alebo ústne do jedného mesiaca. Dotaz a odpoveď sa tlačou nerozdávajú.

§ 42.

(1) Ústny dotaz musí byť taktiež predom dodaný Kancelárii Národného shromaždenia písomne.

(2) Užšie predsedníctvo Národného shromaždenia preskúma podané ústne dotazy a rozhodne, či sa dotaz pripúšťa na ústne zodpovedanie alebo či bude prejednaný ako písomný dotaz.

(3) Ak pripustí užšie predsedníctvo Národného shromaždenia dotaz na ústnu odpoveď, zašle jedno vyhotovenie dopytanému a uvedie, v ktorej plenárnej schôdzke má byť odpoveď podaná. Dopytaný je povinný prísť na schôdzku osobne, alebo ak je mu to nemožné, dať sa zastúpiť iným členom vlády.

(4) V schôdzke určenej na ústnu odpoveď prečíta dopytovateľ svoj dotaz, dopytaný je povinný odpovedať alebo odpoveď odoprieť s udaním dôvodu.

§ 43.

(1) Každý poslanec sa môže dopýtať Predsedníctva Národného shromaždenia alebo predsedu Národného shromaždenia na ich opatrenie.

(2) Dotaz musí byť podaný písomne v Kancelárii Národného shromaždenia.

(3) Predseda, prečítajúc obsah dotazu, odpovie naň v najbližšej plenárnej schôdzke.

(4) Dotaz ani odpoveď sa tlačou nerozdávajú.

§ 44.

Návrhy vlády na vyslovenie dôvery (§ 82 a § 83, ods. 3 Ústavy) prejedná Národné shromaždenie bez toho, že by boli predtým prejednané v Predsedníctve Národného shromaždenia alebo vo výbore.

§ 45.

Návrh na vyslovenie nedôvery vláde (§ 83, ods. 2 Ústavy) alebo jednotlivým členom vlády (§ 86, ods. 2 ústavy) prejedná Predsedníctvo Národného shromaždenia a podá o ňom zpravu najneskoršie do 8 dní.

§ 46.

O každej plenárnej schôdzke Národného shromaždenia spíše sa zápisnica. V zápisnici treba uviesť najmä, kto viedol schôdzku, koľko členov bolo prítomných, aké návrhy boli podané, ktorí rečníci sa zúčastnili na rozprave a aký bol výsledok hlasovania.

§ 47.

(1) Zápisnice o schôdzke uhodnovernené predsedom, zapisovateľom a generálnym tajomníkom Národného shromaždenia vyložia sa na 48 hodín v Kancelárii Národného shromaždenia na nahliadnutie. Každý poslanec má právo podať v tejto lehote v Kancelárii Národného shromaždenia písomné námietky proti správnosti zápisnice. Ak nepodá žiadny poslanec námietky, pokladá sa zápisnica za správnu.

(2) Ak boli námietky podané, rozhodne o nich užšie predsedníctvo Národného shromaždenia.

§ 48.

Usnesenia Národného shromaždenia a listiny ním vydávané podpisuje predseda Národného shromaždenia, zapisovateľ a generálny tajomník Národného shromaždenia.

§ 49.

O každej plenárnej schôdzke Národného shromaždenia spíše sa a vytlačí tesnopisecká zpráva, podávajúca presný obsah celého rokovania.

§ 50.

(1) Tesnopisecké zprávy sa vyložia pred vytlačením v Kancelárii Národného shromaždenia.

(2) Každý rečník môže podať námietky v lehote určenej užším predsedníctvom proti zneniu tej časti záznamu, ktorá obsahuje jeho reč, ak uvedie, aké omyly alebo nedostatky podľa jeho názoru obsahuje.

(3) O vážnejších námietkach rozhoduje predseda Národného shromaždenia.

(4) Spisy rozdané tlačou sú prílohami tesnopiseckých zpráv.

Časť VI.**Orgány Národného shromaždenia.****§ 51.**

Orgánmi Národného shromaždenia sú:

1. predsedníctvo,
2. užšie predsedníctvo,
3. predseda,
4. výbory,
5. zapisovatelia,
6. Kancelária Národného shromaždenia.

Predsedníctvo Národného shromaždenia, jeho složenie a právomoc.**§ 52.**

(1) Predsedníctvo má 24 členov a skladá sa z predsedu, podpredsedov a ostatných členov (§ 63 Ústavy).

(2) Predseda a podpredsedovia tvoria užšie predsedníctvo.

§ 53.

Do právomoci predsedníctva náleží:

1. právomoc podľa § 65 Ústavy,
2. prejednávať návrhy na vyslovenie nedôvery vláde (§ 83, ods. 2 Ústavy),
3. prijímať demisiu vlády v čase, keď vláda vykonáva funkciu prezidenta republiky (§ 84, ods. 3 Ústavy),
4. podávať Národnému shromaždeniu obžalobu na prezidenta republiky (§ 78 Ústavy) a obžalobu na členov vlády (§ 91, ods. 2 Ústavy),
5. svolávať Národné shromaždenie v smysle § 49, ods. 3, poslednej vety Ústavy,
6. prejavovať súhlas s ďalšou väzbou poslanca, ktorý bol pri trestnom čine dopadnutý a zatknutý v čase, keď snemovňa práve nezasadá (§ 46, ods. 3 Ústavy),
7. právomoc podľa § 66 Ústavy,
8. prejednávať vládne návrhy a podľa povahy vecí i návrhy a podnety svoje alebo výborov, ak neboli prikázané na prejednanie niektorému výboru, a podávať o nich zpravu Národnému shromaždeniu; výnimočne môže v záujme urýchleného prejednanía návrhu prevziať na vlastné prejednanie i veci výborom už prikázané,
9. rozhodovať, či iniciatívne návrhy poslancov majú byť predmetom rokovania Národného shromaždenia, a v kladnom prípade postupovať podľa § 16, ods. 1 spravovacieho poriadku,
10. podávať záväzný výklad spravovacieho poriadku,
11. ustanovovať poradie, v akom podpredsedovia zastupujú predsedu,
12. ustanovovať funkcionárov Národného shromaždenia a vymedzovať ich právomoc (§ 52, ods. 2 Ústavy), ak nie sú podľa ustanovení spravovacieho poriadku volení.

Užšie predsedníctvo.**§ 54.**

Užšie predsedníctvo vedie ostatné práce Národného shromaždenia a stará sa o ich riadny chod, ak nie sú tieto práce vyhradené predsedovi Národného shromaždenia, najmä:

1. prikazuje výborom vládne návrhy a podľa povahy vecí návrhy a podnety výborov, ak ich neponechá na prejednanie predsedníctvu,
2. prejednáva návrhy, podnety, rezolúcie, petície a pod., o ktorých rozhodlo, že sa nestanú predmetom rokovania Národného shromaždenia,
3. rozhoduje, či na dotazy poslancov má byť predsedom alebo členmi vlády daná ústna odpoveď,
4. určuje čas rokovania schôdzok Národného shromaždenia a navrhuje plenárnej schôdzke na schválenie program týchto schôdzok,
5. usnáša sa na návrhu rozpočtu Národného shromaždenia, o výdavkoch v rámci rozpočtu alebo o poukazovacom práve,
6. usnáša sa o organizácii Kancelárie Národného shromaždenia, ako i o jej služobnom poriadku,

7. robí návrhy alebo rozhoduje v kárných veciach poslancov,
8. usnáša sa o tlači návrhov a vylučuje z tlače prejavy, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť republiky alebo jej ľudovodemokratické zriadenie, prejavy hrubo urážlivé, alebo nabádajúce k trestným činom alebo ich schvaľujúce. S toho istého hľadiska posudzuje tiež prípustnosť dotazov (§ 40 a nasl.).

Predseda a podpredsedovia.

§ 55.

(1) Do právomoci predsedu Národného shromaždenia náleží najmä:

1. svolávať a viesť plenárne schôdzky Národného shromaždenia a schôdzky predsedníctva,
2. zastupovať Národné shromaždenie navonok,
3. podpisovať zákony (§ 60, ods. 2 Ústavy),
4. podávať Národnému shromaždeniu zprávy o činnosti predsedníctva podľa § 66, ods. 7 Ústavy.

(2) Predsedovi je priamo podriadená Kancelária Národného shromaždenia.

(3) Predsedovi podlieha v Národnom shromaždení stráž, ktorú obstaráva po dohode s ministrom vnútra.

§ 56.

Podpredsedovia zastupujú predsedu so všetkými jeho právami a povinnosťami v poradí určenom predsedníctvom.

Voľba predsedníctva.

§ 57.

(1) Národné shromaždenie si volí zo svojho stredy predsedníctvo vždy na čas jedného roku.

(2) Členovia predsedníctva ponechávajú si svoje funkcie, dokiaľ nie je zvolené nové predsedníctvo. Ak uplynie volebné obdobie Národného shromaždenia alebo ak bude Národné shromaždenie rozpustené, ponechajú si členovia predsedníctva svoje funkcie, dokiaľ si nové Národné shromaždenie nezvolí svoje predsedníctvo.

(3) Ak neprijme zvolený poslanec voľbu do predsedníctva, vykoná sa ihneď doplňovacia voľba.

(4) Ak sa uprázdni z akejkoľvek príčiny miesto člena predsedníctva skôr, než skončí funkčné obdobie predsedníctva, koná sa na zvyšok obdobia doplňovacia voľba.

(5) Národné shromaždenie môže svoje predsedníctvo alebo jeho jednotlivých členov kedykoľvek odvolať.

§ 58.

(1) Návrhy na voľby, ako i odvolania Predsedníctva Národného shromaždenia alebo jeho členov, musia byť podpísané aspoň 50 poslancami.

(2) Voľba predsedu Národného shromaždenia a podpredsedov koná sa osobitným hlasovaním.

(3) Inak platia pre voľbu predsedníctva všeobecné ustanovenia tohto spravovacieho poriadku o voľbách (§ 39).

Schôdzky a spôsob rokovania predsedníctva.**§ 59.**

(1) Schôdzky Predsedníctva Národného shromaždenia sú zpravidla neverejné. Rokovanie, jeho časť alebo výsledok schôdzky môžu byť vyhlásené za dôverné a v tomto prípade platia obdobne ustanovenia o dôverných schôdzkach výborov Národného shromaždenia.

(2) Schôdzky Predsedníctva Národného shromaždenia svoláva a vedie predseda Národného shromaždenia. Ak to navrhne tretina členov s uvedením programu rokovania, je predseda povinný svoláť schôdzku do 5 dní.

(3) V čase, keď predsedníctvo vykonáva funkciu podľa § 66 Ústavy, je predseda povinný, ak o to žiada predseda vlády alebo 1/3 členov predsedníctva s uvedením programu rokovania, svoláť schôdzku predsedníctva do 3 dní. Ak tak neurobí, síde sa predsedníctvo v tej istej lehote bez vyzvania.

(4) Na platnosť usnesenia predsedníctva treba, s výnimkou uvedenou v § 66, ods. 5 Ústavy, prítomnosti aspoň polovice členov a súhlasu nadpolovičnej väčšiny prítomných.

(5) Ustanovenia o účasti iných osôb vo výboroch, o prizvaní znalcov a svedkov do výboru (§§ 75 až 81), ako i o vykonávaní vyšetroaní platia obdobne pre schôdzky predsedníctva.

§ 60.

Ak o to požiada Predsedníctvo Národného shromaždenia, je člen vlády a predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu povinný prísť osobne na schôdzku predsedníctva (§ 55, ods. 2 Ústavy).

§ 61.

(1) O schôdzkach predsedníctva sa vedú zápisnice, pre ktoré platia obdobne všeobecné ustanovenia o zápisniciach v plenárnej schôdzke Národného shromaždenia (§ 46).

(2) O zpravodajcoch a správach predsedníctva platia obdobne ustanovenia o zpravodajcoch a správach výborov (§§ 84 až 86).

Výbory, ich právomoc a složenie.**§ 62.**

Národné shromaždenie zvolí po svojom ustavení výbor rozpočtový, mandátový a výbor pre hospodárske plánovanie a jeho kontrolu a určí počet ich členov. Ďalej zvolí Národné shromaždenie výbory podľa zákona.

§ 63.

Na návrh užšieho predsedníctva Národného shromaždenia alebo 20 poslancov alebo na návrh vlády môže Národné shromaždenie zriadiť prostým hlasovaním bez rozpravy aj iné výbory a určiť počet ich členov.

§ 64.

(1) Výbory prejednávajú veci prikázané im plenárnou schôdzkou, predsedníctvom alebo užším predsedníctvom Národného zhromaždenia a podávajú o nich zprávy (§§ 53 a 54).

(2) Vlastné podnety predkladajú užšiemu predsedníctvu.

§ 65.

Rozpočtovému výboru musia byť prikázané na prejednanie osnovy rozpočtové a finančné, ako i štátne záverečné účty.

§ 66.

(1) Mandátový výbor skúma:

- a) či boli jednotliví poslanci platne zvolení,
- b) či poslanec stratil po voľbe voliteľnosť,
- c) či sa poslanec, ktorého odvolanie navrhla volebná skupina, na ktorej kandidátnu listinu bol zvolený, previnil proti záujmom ľudu,
- d) či je funkcia poslanca neslučiteľná s inou jeho funkciou (§ 41, ods. 1 Ústavy).

(2) Na ten účel vykoná výbor potrebné šetrenie, v ktorom poslancovi poskytne možnosť sa vyjadriť, a podá Národnému zhromaždeniu zprávu s návrhom, či má byť vyslovená strata mandátu.

(3) Mandátový výbor okrem toho podáva po vyšetrení veci Národnému zhromaždeniu návrh podľa § 45 Ústavy, či má byť daný súhlas na trestné alebo kárne stíhanie poslanca alebo či má byť daný súhlas podľa § 46 Ústavy s ďalšou väzbou, ak bol poslanec dopadnutý a zaistený pri trestnom čine samom.

§ 67.

Výboru pre hospodárske plánovanie a jeho kontrolu prislúcha najmä sledovať vykonávanie a plnenie hospodárskeho plánu, a to na podklade zpráv, ktoré vláda podáva Národnému zhromaždeniu pravidelne štvrťročne alebo kedykoľvek ju o to výbor požiada.

Volba, ustavenie a rokovanie výborov.**§ 68.**

(1) Členov výborov volí plenárna schôdzka Národného zhromaždenia podľa všeobecných ustanovení platných pre voľbu (§ 39).

(2) Ak stratí poslanec členstvo vo výbore alebo ak sa uprázdni miesto člena výboru z akejkoľvek príčiny, vykoná Národné zhromaždenie doplnovaciu voľbu.

§ 69.

(1) Ustavujúcu schôdzku výboru svoláva a vedie člen výboru poverený predsedom Národného zhromaždenia.

(2) Len čo si výbor zvolí zo svojho stredy predsedu, ujme sa novozvolený predseda vedenia schôdzky. Okrem predsedu zvolí si výbor podpredsedov a zapisovateľa.

(3) Pre tieto voľby platia obdobne všeobecné ustanovenia spravovacieho poriadku o voľbách (§ 39).

§ 70.

Nadpolovičná väčšina všetkých členov výboru môže kedykoľvek žiadať o nové voľby všetkých alebo niektorých funkcionárov.

§ 71.

(1) Schôdzky výboru svoláva a vedie jeho predseda.

(2) Predseda je povinný schôdzku svoláť, ak o to požiada užšie predsedníctvo Národného shromaždenia alebo 1/3 členov výboru s uvedením predmetu rokovania. Ak nevyhoví, svolá schôdzku výboru predseda Národného shromaždenia.

§ 72.

(1) Schôdzky výborov sú obyčajne verejné, ak sa výbor so súhlasom užšieho predsedníctva Národného shromaždenia neusnesie, aby bola pripustená verejnosť.

(2) Rokovanie verejnej schôdzky výboru, jeho časť alebo výsledok môže byť vyhlásený za dôverný na návrh predsedu Národného shromaždenia, vlády alebo člena vlády alebo na návrh predsedu výboru.

§ 73.

Výbor je schopný sa usnášať, ak je prítomná najmenej 1/3 členov. Na platnosť usnesenia treba nadpolovičná väčšina prítomných. Predseda výboru môže sa zúčastniť na rozprave a robiť návrhy. Návrhy možno so súhlasom predsedu podávať i ústne. Inak platia pre rokovanie výboru obdobne pravidlá pre plenárnu schôdzku Národného shromaždenia.

§ 74.

(1) Zápisnice vo výboroch vyhotovuje úradník Kancelárie Národného shromaždenia, uhadzoverňuje ich predseda a zapisovateľ výboru, ktorý zodpovedá za správnosť a úplnosť zápisnice.

(2) O obsahu zápisníc platia obdobne všeobecné ustanovenia o zápisniciach (§ 46).

(3) Tesnopisecký záznam o rokovaní výboru sa vyhotovuje len vtedy, ak sa na tom usnesie výbor a ak dá na to predseda Národného shromaždenia súhlas.

(4) Výbor sa môže usniesť, že sa zpráva o jeho rokovaní alebo jeho časti neuverejní.

Účasť iných osôb vo výboroch.

§ 75.

(1) Predseda a podpredsedovia Národného shromaždenia, členovia vlády, predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu a povereníci v odbore svojej pôsobnosti, so súhlasom príslušného ministra, môžu prísť na výborové schôdzky.

(2) Predsedovi a podpredsedom Národného shromaždenia a členom vlády sa má udeliť slovo, kedykoľvek o to požiadajú. To isté platí, avšak len v odbore ich pôsobnosti, pre predsedu Najvyššieho účtovného kontrolného úradu a povereníkov.

(3) Úradníci, vyslaní členmi vlády, môžu sa zúčastniť na výborových schôdzkach a so súhlasom predsedu výboru ujať sa tam slova.

(4) Poslanci, ktorí nie sú členmi výboru, majú právo byť prítomní na rokovaní výboru, vyjmúc že by jeho rokovanie bolo vyhlásené za dôverné.

(5) Ďalej majú právo byť prítomní predsedom Národného shromaždenia poverení úradníci Kancelárie Národného shromaždenia, úradníci vyslaní Kanceláriou prezidenta republiky a okrem dôvernej schôdzky tajomníci poslaneckých klubov, poverení predsedníctvom klubu.

§ 76.

Člen vlády a predseda Najvyššieho účtovného kontrolného úradu sú povinní prísť na schôdzku výboru na pozvanie jeho predsedu, ak sa na tom usnesie výbor (§ 55 Ústavy).

Znalci a svedkovia vo výbore. Vykonávanie vyšetrenia.

§ 77.

(1) Výbor môže so súhlasom predsedu Národného shromaždenia prizvať na svoje porady aj iné osoby ako znalcov s hlasom poradným.

(2) O ich odmene rozhoduje užšie predsedníctvo Národného shromaždenia.

§ 78.

Usnesením výboru môže byť predseda alebo zpravodajca splnomocnený, aby vo veci, ktorú výbor so súhlasom užšieho predsedníctva vyšetruje, predvolal a na schôdzke alebo mimo schôdzky vypočul alebo príslušným súdom, po prípade iným orgánom štátnej moci dal vypočuť svedkov.

§ 79.

(1) Ak to vyžaduje objasnenie veci, môže si výbor vyžiadať i iné dobrozdania alebo vyšetrenia príslušným orgánom štátnej moci alebo použitie iných dôkazných prostriedkov, ako predloženie listín a pod.

(2) Orgán štátnej moci je povinný vyžiadaný úkon vykonať.

(3) Odopretie predloženia súkromnej listiny sa rovná odopretiu svedectva.

§ 80.

Výbor môže poveriť predsedu alebo zpravodajcu alebo niekoľko svojich členov, aby za spoluúčasti znalcov alebo bez nej vykonali ohliadku na mieste samom.

§ 81.

(1) O povinnosti svedčiť, o donucovacích opatreniach, o práve odopierať výpoveď a o nárokoch na svedecké platia ustanovenia správneho konania, ak nevykonáva úkon súd.

(2) Člen Národného shromaždenia môže odoprieť svedectvo z dôvodu § 47 Ústavy.

(3) Verejní úradníci pred výborom nemôžu odprieť svedectvo z dôvodu úradného tajomstva.

(4) Krivá výpoveď svedkova pred výborom je trestná ako krivá výpoveď pred súdom.

(5) O donucovacích opatreniach rozhodne súd alebo príslušný orgán štátnej moci.

Účasť na schôdzkach výboru.

§ 82.

Poslanec zvolený do výboru je povinný voľbu prijať a pravidelne sa zúčastniť na schôdzkach. Pre účasť na schôdzkach výboru platia všeobecné ustanovenia o účasti na plenárnych schôdzkach (§ 91 a nasl.).

§ 83.

Ak sa nemôže člen výboru dočasne zúčastniť na výborových schôdzkach, môže výbor na návrh predsedníctva klubu, ktorého členom je tento poslanec, povolať na jeho miesto a na čas jeho neprítomnosti do výboru iného poslanca toho istého klubu.

§ 84.

(1) Pre prejednanie veci prikázanej výboru bude ustanovený predsedom alebo, ak budú vznesené námietky, usnesením výboru zpravodajca, ktorý podáva zpravidla tiež zprávu o výsledku rokovania výboru plenárnej schôdzke. Výnimočne pri zvlášť obsiahlych osnovách možno ustanoviť okrem hlavného zpravodajcu i zpravodajcov čiastkových.

(2) Zpravodajca vo výbore okrem svojej zprávy aj prečíta osnovu zákona alebo návrh usnesenia, po prípade jeho časť, ktorú výbor prejednáva.

§ 85.

(1) Pre podanie zprávy plenárnej schôdzke môže však byť ustanovený zpravodajca iný, po prípade jeden zpravodajca i na podanie zprávy o viac osnovách prejednaných tým istým výborom.

(2) Ak prejednáva tú istú vec niekoľko výborov, môže podať zprávu zpravodajca alebo zpravodajcovia, na ktorých sa dohodli predsedovia príslušných výborov. Ak sa nedohodnú, určí zpravodajcu predseda Národného zhromaždenia.

§ 86.

(1) Zprávu o výsledku rokovania treba spísať, a ak ide o osnovu zákona, pripojiť k nej ako jej súčiastku celú osnovu zákona v úprave vykonanej výborom. Zprávu o výsledku rokovania výboru možno podať len, keď bola výborom schválená. Výbor môže však splnomocniť zpravodajcu a predsedu, aby sami zprávu vypracovali.

(2) Zprávu podpisuje predseda a zpravodajca, ktorý tiež dohliada, aby bola správne vytlačená.

Zapisovatelia.

§ 87.

Zapisovatelia zodpovedajú za správnosť a úplnosť zápisnice a dohliadajú na hlasovanie a konanie volieb.

Kancelária Národného shromaždenia.**§ 88.**

(1) Orgánom Národného shromaždenia a jeho predsedníctva je Kancelária Národného shromaždenia, ktorá je bezprostredne podriadená predsedovi Národného shromaždenia. Na jej čele stojí generálny tajomník Národného shromaždenia, ktorý má námestníkov.

(2) Pre organizáciu a pôsobnosť Kancelárie Národného shromaždenia, ustanovovanie ich zamestnancov a úpravu ich služobného pomeru sú smerodajné platné zákonné ustanovenia a organizačné a služobné poriadky.

Časť VII.**Ustanovenia o poslancoch.****§ 89.**

Skôr než sa poslanci zúčastnia prvý raz na schôdzke Národného shromaždenia, podpíšu v jeho kancelárii prejav, obsahujúci formulu poslaneckého sľubu.

§ 90.

(1) Poslanci skladajú v prvej schôdzke Národného shromaždenia, na ktorej sa zúčastnia, sľub (§ 42, ods. 1 Ústavy).

(2) Sľub skladajú poslanci slovom „sľubujem“ a podaním ruky predsedajúcemu, ktorý predtým dá prečítať formulu sľubu.

(3) Odopretie sľubu alebo sľub s výhradou majú samy o sebe za následok stratu mandátu (§ 42, ods. 2 Ústavy), ktorú vyhlási predsedajúci.

§ 91.

(1) Poslanci sú povinní zúčastniť sa na všetkých rokovaníach a prácach Národného shromaždenia.

(2) Toto ustanovenie sa nevzťahuje na poslancov, ktorí sú členmi vlády.

§ 92.

(1) Ak sa nemôže poslanec zúčastniť na rokovaní alebo prácach Národného shromaždenia, musí sa ospravedlniť. Ospravedlniť sa môže len zo závažných dôvodov ústne alebo písomne vopred u predsedu Národného shromaždenia.

(2) Dodatočné ospravedlnenie sa uzná len vtedy, ak preukáže poslanec prekážky, ktoré mu zabránily ospravedlniť sa vopred a ak ho podá ihneď, len čo tieto prekážky pominú.

(3) Ak poslancovi zabraňujú ospravedlňujúce dôvody, s výnimkou choroby, zúčastniť sa na rokovaní a prácach Národného shromaždenia na čas dlhší než 7 dní, musí si vyžiadať u predsedu Národného shromaždenia písomne dovolenku s uvedením a s preukazom ospravedlňujúcich dôvodov. Ak trvá choroba ďalej než 7 dní, musí poslanec predložiť lekárske vysvedčenie.

(4) O udelení dovolenky, ako i o platnosti ospravedlnenia, rozhoduje užšie predsedníctvo Národného shromaždenia. Proti jeho rozhodnutiu môže sa dotýčny poslanec odvolať do 15 dní k plenárnej schôdzke Národného shromaždenia, ktorá rozhodne prostým hlasovaním bez rozpravy.

§ 93.

Na každej plenárnej schôdzke sa vyloží prezenčná listina, do ktorej sa prítomní poslanci podpíšu, a ktorá je potvrdením o prítomnosti.

Kárne konanie.

§ 94.

(1) Kárne konanie sa zavádza proti poslancovi, ktorý

1. sa opätovne nezúčastní bez platného ospravedlnenia na schôdzkach alebo na iných prácach Národného shromaždenia jemu uložených;
2. urazí pri výkone mandátu pri rokovaní Národného shromaždenia jeho členov alebo iných ústavných činiteľov na cti takým spôsobom, ktorý je v rozpore s postavením Národného shromaždenia;
3. urazí toto shromaždenie alebo jeho orgán pri rokovaní Národného shromaždenia.

(2) Kárne konanie sa začne na návrh predsedu alebo v prípadoch odseku 1, č. 2 a 3 tiež na návrh urazeného.

§ 95.

Vo všetkých prípadoch kárneho konania musí byť daná poslancovi možnosť obhajoby.

§ 96.

Trestmi sú:

1. písomné pokarhanie,
2. verejné pokarhanie,
3. strata členstva vo výbore alebo v predsedníctve,
4. strata nároku poslanca Národného shromaždenia na úhradu alebo jej časť (zákon zo dňa 25. októbra 1948, č. 246 Sb., o náhrade poslancov Národného shromaždenia).

Možno uložiť zároveň niekoľko druhov trestov.

§ 97.

Kárne konanie vykonáva užšie predsedníctvo Národného shromaždenia, ktoré tiež samo ukladá tresty; písomné pokarhanie, stratu členstva vo výbore a stratu nároku poslanca Národného shromaždenia na náhradu alebo jej časť na čas najviac 1 mesiaca a robí návrhy plenárnej schôdzke Národného shromaždenia na uloženie ostatných trestov.

§ 98.

O návrhoch užšieho predsedníctva Národného shromaždenia rozhodne v kárnych veciach Národné shromaždenie prostým hlasovaním.

§ 99.

Vo všetkých prípadoch, kde trest ukladá užšie predsedníctvo Národného shromaždenia, má poslanec právo odvolať sa do 15 dní k plenárnej schôdzke Národného shromaždenia. Rovnaké odvolacie právo má tiež urazený, ak zastaví užšie predsedníctvo kárne konanie.

§ 100.

Začatie kárneho konania i jeho výsledok oznámi Predsedníctvo Národného shromaždenia predsedníctvu klubu, ktorého je poslanec členom.

**Časť VIII.
Poslanecké kluby.****§ 101.**

(1) Na uľahčenie výkonu mandátu a politickej spolupráce poslancov, styku s predsedníctvom a inými orgánmi Národného shromaždenia sdružujú sa poslanci v poslanecké kluby.

(2) Na vytvorenie klubu treba najmenej päť poslancov.

(3) Klub zastupuje jeho predseda alebo podpredseda.

(4) Predseda alebo podpredseda klubu môžu sa dať zastupovať tajomníkom klubu.

§ 102.

Predsedníctvo klubu oznámi Predsedníctvu Národného shromaždenia ustavenie klubu, mená členov klubu a jeho predsedníctva a meno tajomníka klubu alebo jeho zástupcov.

§ 103.

Na úhradu nákladov poslaneckých klubov poskytujú sa štátne príspevky z rozpočtu Národného shromaždenia vo výške 15% úhrnnej sumy nárokov poslancov Národného shromaždenia na náhradu všetkých členov klubu.

**Časť IX.
Záverečné ustanovenia.****§ 104.**

Do toho času, než Národné shromaždenie zvolí výbory podľa tohto zákona, vykonávajú doterajšie výbory primerane ich funkcie.

§ 105.

Z predchádzajúcich ustanovení majú povahu autonómnych usnesení tieto: § 4, ods. 2, § 14, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28, § 29, § 33, § 34, § 43, § 49, § 50, § 74, § 86, § 92, § 93, § 100, § 102 a § 103.

§ 106.

Účinnosťou tohto zákona sa zrušujú najmä:

1. zákon zo dňa 18. júna 1924, č. 144 Sb., o inkompatibilite (neslučiteľnosti),

2. vládne nariadenie zo dňa 4. júla 1924, č. 159 Sb., o orgánoch, ktoré určujú obvyklosť odmien požadovaných členmi Národného shromaždenia,
3. zákon zo dňa 18. decembra 1946, č. 244 Sb., o parlamentnej kontrolnej a úspornej komisii,
4. zákon zo dňa 2. júla 1947, č. 140 Sb., o spravovacom poriadku Ústavodarného Národného shromaždenia.

§ 107.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister vnútra.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

